

Українська середньовічна література XI–XV ст.
Розвиток писемності після хрещення Русі-України
(988 р.). Найдавніші рукописні книги Київської
Русі (Остромирове Євангеліє, Ізборник
Святослава)

Етапи розвитку давньої української літератури (періодизація Дмитра Чижевського)

ДОБА МОНУМЕНТАЛЬНОГО СТИЛЮ – XI СТ.

ДОБА ОРНАМЕНТАЛЬНОГО СТИЛЮ – XII–XIII СТ.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕНЕСАНС – СЕРЕДИНА XIV – ПОЧАТОК XVII СТ.

УКРАЇНСЬКЕ БАРОКО – КІНЕЦЬ XVII– XVIII СТ.

988 рік - хрещення Русі-України

зміцнення
Київської
держави;

розширення зв'язків з іншими
країнами;

інтенсивному розвитку
освіти, мистецтва,
літератури;

відкриваються
школи;

Ярослав Мудрий заснував скрипторій (майстерню для переписування книг), де працювали кваліфіковані писарі та художники;

Ярослав Мудрий при Софійському соборі створив першу бібліотеку.

Остромирове Євангеліє – це список перекладу Євангелія, яке переписав у Києві зі староболгарського оригіналу диякон Григорій на замовлення новгородського посадника Остромира.

Остромировим Євангелієм книга називається за ім'ям замовника та власника.

Мова книги – тогочасна слов'янська богослужбова з болгарським впливом, що зумовлено оригіналом, із якого переписувався текст.

Остромирове Євангеліє має 294 аркуші пергаменту розміром 35х30 см. Текст написаний у два стовпчики по 18 рядків у кожному.

Каліграфічно виведені букви мають майже квадратну форму, проміжки між ними однакові, слова одне від одного не відокремлені.

Остромирове Євангеліє – колективна праця, а диякон Григорій, очевидно, був головним упорядником і основним переписувачем рукопису.

Остромирове Євангеліє - найдавніша
датована пам'ятка українського письменства,
виготовлена в 1056-1057 рр.

Серед прикрас Остромирового Євангелія особливо вирізняються мініатюри із зображенням трьох євангелістів – Іоана, Марка, Луки, для четвертого, Матвія, залишено чистий аркуш, але з якихось причин мініатюра так і не була намальована.

Готові малюнки підфарбовували різними природними барвниками.

Святкової пишності Остромировому Євангелію надають орнаментальні композиції, котрі відділяють і прикрашають початок кожного нового розділу книги.

Заголовні букви збільшеного розміру, майстерно виконані на початку самотійних розділів тексту книги.

Ізборник Святослава - це одна з найдавніших пам'яток писемності Київської Русі, перша давньоукраїнська книга енциклопедичного характеру, написана 1073 року.

«Ізборник» становить своєрідну енциклопедію візантійської ученості. Він списаний для чернігівського князя Святослава Ярославича, від імені якого й дістав свою назву.

«Ізборник» містить близько 380 статей, що належать перу майже 40 авторів, розрахований на широке коло читачів, містить відомості з богослов'я, філософії, історії, медицини, біології, географії та багатьох інших галузей знань.

«Ізборник» прикрашений яскравими ілюстраціями церков, птахів, звірів, квітів.

Усі статті мають повчальний, богословський характер, трактують поведінку справжнього християнина. Однак наявні й історичні оповідання, теорія поезії, пояснення стилістичних фігур

Пам'ятка 1073 року прикрашена вісьмома мініатюрами. Однією з найвідоміших є та, на якій зображена родина князя Святослава Ярославича. Дослідники назвали цей сімейний портрет «першим руським малюнком».